

Gasgrid Finlandin siirto- ja palveluhinnasto vuodelle 2021

Gasgrid Finlandin siirto- ja palveluhinnasto sisältää kaasun siirtohintojen lisäksi tasepoikkeamamaksujen laskentamenetelmät, kapasiteetin ylitysmaksun sekä keskitetyn tiedonvaihdon hinnat. Maakaasumarkkinalain mukaisesti Gasgrid Finland järjestelmävastaavana siirtoverkonhaltijana asettaa siirtomaksut Suomen sisäisiin syöttö- ja ottopisteisiin. Vuoden 2020 ja 2021 osalta maakaasujärjestelmän ulkomaan yhteyksien siirtomaksut asettaa Energiavirasto.

1. Siirtotariffit

Suomessa sovelletaan *postimerkki*-viitehintamenetelmää. Postimerkkihinnoittelussa syöttö- ja ottopisteiden välinen etäisyys tai tekninen siirtokapasiteetti eivät vaikuta syöttö- tai ottokapasiteettimaksun yksikköhintaan, vaan syöttö- tai ottokapasiteetin hinta on sama kaikissa syöttö- tai ottopisteissä.

Kiinteät kapasiteettituotteet

Vuosikapasiteettituotteen hinta (= viitehint)	
Syöttökapasiteetti (entry)	
Imatra	0,14277 €/kWh/päivä/vuosi
Balticconnector	– €/kWh/päivä/vuosi
Biokaasun virtuaalinen syöttöpiste	0,14277 €/kWh/päivä/vuosi
LNG:n virtuaalinen syöttöpiste	0,14277 €/kWh/päivä/vuosi
Ottokapasiteetti (exit)	
Balticconnector	– €/kWh/päivä/vuosi
Suomen ottovyöhyke	1,04859 €/kWh/päivä/vuosi

Lyhyiden kapasiteettituotteiden hinnat (sovelletaan sekä syöttö- että ottokapasiteettituotteille)	
Kapasiteettituote	Kerroin
Vuosi (= viitehint)	1,00
Kvartaali	1,10
Kuukausi	1,25
Päivä	1,50
Päivänsisäinen	1,70

Lyhyiden kapasiteettituotteiden hinnat saadaan kertomalla viitehint (vuosikapasiteettituotteen hinta) lyhyiden kapasiteettituotteiden hintakertoimella.

Esimerkki: Ottovyöhykkeen kuukausikapasiteettituotteen hinta:

$$\text{Tariffi} = (1,04859 \times 1,25) \text{ €/kWh/päivä/kuukausi} = \mathbf{1,31074 \text{ €/kWh/päivä/kuukausi}}$$

Dokumentin lopussa on kuvattu havainnollistava laskentaesimerkki syöttö- ja ottokapasiteettitariffin yksikkömuunnoksesta kapasiteettiyksiköstä (€/kWh/päivä/vuosi) energiayksikköön (€/MWh).

Hyödykemaksu

Hyödykemaksu (= <i>energiamaksu</i>) maksetaan Suomen ottovyöhykkeellä.	
Veloitetaan siirretyn kaasumäärän mukaisesti	0,0001957 €/kWh

Keskeytyvä kapasiteetti

Keskeytyvä kapasiteetti	
Keskeytyvän kapasiteetin alennus prosentteina vastaavan kiinteän tuotteen hinnasta.	
Syöttökapasiteetti	Alennus
Imatra	5 %

Imatran syöttöpisteessä keskeytyvää kapasiteettia ei ole ollut tarjolla vuoden 2020 aikana, koska kiinteä kapasiteetti on riittänyt helposti kattamaan kapasiteetin kysynnän. Gasgrid Finland arvioi, että todennäköisyys keskeytyvän kapasiteetin tarjoamiselle on pieni myös vuonna 2021. Gasgrid Finland on määrittänyt, että keskeytyvän kapasiteetin alennus kiinteän tuotteen vastaavasta hinnasta Imatran pisteessä on 5 %, mikä on sama kuin vuonna 2020.

LNG:n virtuaalisessa syöttöpisteessä ja biokaasun virtuaalisessa syöttöpisteessä keskeytyvän kapasiteetin alennusta ei ole, koska Gasgrid Finland arvioi pystyvänsä vastaanottamaan laatuvaatimukset täyttävää LNG:tä ja biokaasua ilman rajoituksia tarjoten vain kiinteää kapasiteettia.

Ottovyöhykkeelle keskeytyvän kapasiteetin alennusta ei ole, koska Gasgrid Finland arvioi pystyvänsä siirtämään kaasua Suomen loppukäyttöön ilman rajoituksia tarjoten vain kiinteää kapasiteettia.

Balticconnectorin syöttö- ja ottopisteessä kapasiteetti jaetaan implisiittisesti perustuen hyväksytyihin nominaatioihin. Näin ollen kaikki Balticconnectorissa tarjottava syöttö- ja ottokapasiteetti on kiinteää kapasiteettia.

Kapasiteetin ylitysmaksu

Kapasiteetin ylitysmaksu

Varatun kapasiteetin ylittävältä määrältä peritään puolitoista (1,5) kertaa päivänsisäisen kiinteän kapasiteetin (hintakerroin 1,7) mukainen yksikköhinta. Kapasiteetin ylitysmaksu on siten:

$$\text{Kapasiteetin ylitysmaksu} = \text{kapasiteetin viitehint} \times 1,5 \times 1,7$$

Kapasiteetin ylitysmaksua maksetaan Suomen ottovyöhykkeellä, LNG:n virtuaalisessa syöttöpisteessä sekä biokaasun virtuaalisessa syöttöpisteessä.

Suomen ottovyöhyke: Mikäli shipperin verkosta otto Suomen ottovyöhykkeellä ylittää lopullisen taseselvityksen tulosten perusteella shipperin yhteenlasketun kaasupäiväkohtaisen kapasiteetin ottovyöhykkeellä, shipperin on maksettava kapasiteetin ylitysmaksua.

Biokaasun virtuaalinen syöttöpiste: Mikäli shipperin verkkoon syöttö biokaasun virtuaalisessa syöttöpisteissä ylittää lopullisen taseselvityksen tulosten perusteella shipperin yhteenlasketun kaasupäiväkohtaisen kapasiteetin kyseisessä syöttöpisteessä, shipperin on maksettava kapasiteetin ylitysmaksua.

Uudelleennominointimaksu

Uudelleennominointimaksua voidaan soveltaa Balticconnectorin syöttö- ja ottopisteessä. Uudelleennominointimaksun perimisen perusteet syntyvät, kun shipper uudelleennominoimalla pienentää aiemmin tehtyä nominaatiota kaasuvuorokauden aikana siten, että muutos ylittää asetetun toleranssin ja siirtoverkonhaltija on joutunut pienentämään kaikkien shipperien nominointeja *pro rata* (eli suhteessa nominoituihin määriin) Balticconnectorin ylikuormituksen hallitsemiseksi. Maksu peritään vain toleranssin ylittävästä osasta.

Toleranssi: 50 000 kWh/h

Hinnoittelu: 0,002 €/kWh

2. Maksu keskitetystä tiedonvaihdosta (kaasudatahub)

Maksu peritään jakeluverkonhaltijalta niiden jakeluverkonhaltijan omistamien tai hallinnoimien jakeluverkkojen käyttöpaikkojen osalta, joiden tietoja ylläpidetään kaasudatahubin käyttöpaikkarekisterissä (= kaikki jakeluverkkojen päivittäin ja ei-päivittäin luettavat käyttöpaikat pois lukien yksittäiset ei-päivittäin luettavat liesikäyttökohteet).

Hinnoittelu: 2,15 €/käyttöpaikka/kuukausi

3. Tasehallinnasta perittävät maksut ja hyvitykset

Päiväkohtainen tasepoikkeamamaksu

Taseryhmän päiväkohtaiset tasepoikkeamamaksut lasketaan kertomalla taseryhmän päiväkohtainen tasepoikkeama sovellettavalla tasepoikkeamamaksun hinnalla. Päiväkohtainen tasepoikkeama perustuu lopullisen taseselvityksen tuloksiin.

Päiväkohtaisen tasepoikkeamamaksun suunta määräytyy seuraavasti:

- a) mikäli taseryhmän kaasutoimituspäivän päiväkohtainen tasepoikkeama on positiivinen, tasevastaavan katsotaan myyneen tasepoikkeamaa vastaavan määrän kaasua Gasgrid Finlandille ja sillä on siten oikeus saada Gasgrid Finlandilta hyvitys päiväkohtaisesta tasepoikkeamasta;
- b) mikäli taseryhmän päiväkohtainen tasepoikkeama on negatiivinen, tasevastaavan katsotaan ostaneen tasepoikkeamaa vastaavan määrän kaasua Gasgrid Finlandilta ja tasevastaavan tulee siten suorittaa Gasgrid Finlandille maksu.

Tasepoikkeamamaksun osto- ja myyntihinnat

Päiväkohtaisen tasepoikkeamamaksun on vastattava kustannuksia, ja siinä on otettava huomioon mahdolliset siirtoverkonhaltijan tasehallintatoimiin liittyvät hinnat sekä mukautusaskel. Sovellettava hinta määritetään päiväkohtaiselle tasepoikkeamamaksulle seuraavasti:

- a) myynnin marginaalihinta, jos päiväkohtainen tasepoikkeamamäärä on positiivinen (eli tasevastaava on tehnyt kyseiseksi kaasutoimituspäiväksi enemmän syöttöjä kuin ottoja);
- b) oston marginaalihinta, jos päiväkohtainen tasepoikkeamamäärä on negatiivinen (eli tasevastaava on tehnyt kyseiseksi kaasutoimituspäiväksi enemmän ottoja kuin syöttöjä).

Tasepoikkeamamaksun hinnan määräytymisperusteet

Gasgrid Finlandin määritelmä neutraalille kaasunhinnalle: "Neutraali kaasuhinta on kaasupörssin päivänsisäisten tuotteiden painotettu keskihinta yksikössä €/kWh kaasutoimituspäivän aikana."

Jos Gasgrid Finland ei ole käynyt kaasupörssissä kauppaa tai tehnyt päivänsisäisiä tilauksia tasehallintapalvelusopimuksilla kaasutoimituspäivän aikana, taseryhmän päiväkohtaisen tasepoikkeamamaksun hinta on mukautettu neutraali kaasuhinta.

Jos Gasgrid Finland käy kauppaa kaasupörssissä tai tekee päivänsisäisiä tilauksia tasehallintapalvelusopimuksilla kaasupäivän aikana, taseryhmän päiväkohtainen tasepoikkeamamaksun hinta määräytyy joko:

- a) määrillä painotettu keskiarvo Gasgrid Finlandin kaupankäynnissä toteutuneesta päivänsisäisen tuotteen osto- tai myyntihinnasta kaasupörssissä,
- b) Gasgrid Finlandin tekemästä päivänsisäisen tilauksen hinnasta (osto- ja/tai myyntihinta) tasehallintapalvelusopimuksen kautta tai
- c) mukautetusta neutraalista kaasunhinnasta.

Mukautettu neutraali kaasunhinta, kun järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija ostaa tasepoikkeamaa vastaavan määrän kaasua tasevastaavalta: Neutraali kaasunhinta vähennettynä 10 prosentilla neutraalista kaasunhinnasta.

Mukautettu neutraali kaasunhinta, kun järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija myy tasepoikkeamaa vastaavan määrän kaasua tasevastaavalle: Neutraali kaasunhinta lisättynä 10 prosentilla neutraalista kaasunhinnasta.

Tasepoikkeamamaksun tarkat määräytymisperusteet on kuvattu Tasehallinnan ehdoissa, jotka löytyvät [Gasgridin nettisivuilta](#).

Toimivaltaisen viranomaisen julistettua jonkin kaasun toimitusvarmuusasetuksen kriisitason olevan voimassa, järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija voi toimivaltaisen viranomaisen valtuuttamana määrätä tasekaasun hinnoittelusta muulla tavalla.

Neutralointimaksu

Siirtoverkonhaltijalle ei saa koitua voittoa tai tappiota siitä, että se suorittaa tai vastaanottaa päiväkohtaisia tasepoikkeamamaksuja, päivänsisäisiä maksuja, tasehallintatoimiin liittyviä maksuja ja muita maksuja, jotka liittyvät sen tasehallintatoimintoihin. Tasehallintatoimien kustannus- ja tuottoneutraaliuden varmistamiseksi käytetään neutralointimaksua.

Kaasukuukausikohtaisen neutralointimaksun hinta määritetään kunkin kaasukuukauden jälkeen. Neutralointimaksun hinta [€/MWh] määräytyy yhteenlasketuista tuotoista vähennettynä yhteenlasketuilla kuluilla ja jakamalla tulos kaikkien tasevastaavien yhteenlaskettujen ottojen määrällä ko. kaasukuukauden aikana. Ottolina huomioidaan tasevastaavien tasehallintasalkkuihin sisältyvät otot ottovyöhykkeellä, virtuaalisessa kauppapaikassa sekä Balticconnectorissa. Tasevastaavan kuukausikohtainen neutralointimaksu [€/kaasukuukausi] määräytyy kertomalla tasevastaavan tasehallintasalkkuun sisältyvien yhteenlaskettujen ottojen määrä kaasukuukauden aikana (sis. ottovyöhyke, virtuaalinen kauppapaikka ja Balticconnector) ko. kaasukuukauteen sovellettavan neutralointimaksun hinnalla.

Jos neutralointimaksu on positiivinen, tasevastaava maksaa siirtoverkonhaltijalle neutralointimaksun. Jos neutralointimaksu on negatiivinen, siirtoverkonhaltija hyvittää tasevastaavalle neutralointimaksun.

4. Muut maksukomponentit

Liittymähinnoittelu

Järjestelmävastaavana siirtoverkonhaltijana Gasgrid Finlandilla on liittämisvelvollisuus tekniset vaatimukset täyttävälle maakaasun käyttö- ja varastointikohteille, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistoille ja uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan kaasun tuotantolaitoksille. Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija perii liittyjältä kaikki liittymästä aiheutuvat kohtuulliset kustannukset.

Hinnoittelu: Liittymästä aiheutuvat kustannukset arvioidaan Gasgrid Finlandin toimesta tapauskohtaisesti.

Nominaatiosta poikkeamismaksu

Nominaatiosta poikkeamismaksua voidaan soveltaa Suomen ottovyöhykkeellä.

Hinnoittelu: 0 €/kWh

Laatu- ja toimitusvaatimuksista poikkeamisen korvaukset

Korvausehdot on mainittu shipperin ja traderin puitesopimuksessa, joka löytyy [Gasgridin nettisivuilta](#).

Maksut hätätilan vallitessa

Korvauksista sovitaan tapauskohtaisesti järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan ja shipperin kesken.

Maksu kapasiteettioikeuksien siirrosta

Hinnoittelu: 0 €/siirtoilmoitus

Siirtohinnaston laskentaesimerkki

Havainnollistavia, ei-sitovia esimerkkilaskelmia kiinteän siirtokapasiteetin hinnaston käyttöä varten.

Vuosikapasiteetin hinta kapasiteettiyksiköstä energiayksikköön

Shipper arvioi tarvitsevansa siirtokapasiteettia keskimääräisellä siirtoteholla 100 MW (=kaasupäivän aikana siirron tarve yhteensä $100 \text{ MW} \times 24 \text{ h/kaasupäivä} = 2\,400 \text{ MWh/kaasupäivä}$) koko vuoden ajan. Tätä varten shipper varaa tarvittavan syöttökapasiteetin Imatralta sekä ottokapasiteetin Suomen ottovyöhykkeelle.

Imatran syöttökapasiteetin oletetulla yksikköhinnalla saa siirtokapasiteettia Imatralta 1 kWh/kaasupäivä vuoden ajaksi. Jos vuositilauksen kesto on 365 päivää, yksikköhinta 0,14277 € vastaa 365 kWh:n (0,365 MWh) siirtomäärää. Shipperin tarvitsema kokonaissiirtomäärä on $2\,400 \text{ MWh/kaasupäivä} \times 365 \text{ päivää} = 876\,000 \text{ MWh}$. Tällöin shipper tarvitsee $876\,000 \text{ MWh}/(0,365 \text{ MWh/yksikkö}) = 2\,400\,000$ yksikköä syöttökapasiteettia.

Yksikköhinta on 0,14277 €/yksikkö eli kokonaiskustannus on $0,14277 \text{ €/yksikkö} \times 2\,400\,000 \text{ yksikköä} = 342\,648 \text{ €}$. Keskimääräinen syöttökapasiteetin kustannus on $342\,648 \text{ €}/876\,000 \text{ MWh} = 0,3912 \text{ €/MWh}$.

Suomen ottovyöhykkeen ottokapasiteetin yksikköhinnalla saa siirtokapasiteettia ottopisteeseen 1 kWh/kaasupäivä vuoden ajaksi. Jos vuositilauksen kesto on 365 päivää, yksikköhinta 1,04859 € vastaa 365 kWh:n (0,365 MWh) siirtomäärää. Shipper tarvitsema kokonaissiirtomäärä on $2\,400 \text{ MWh/päivä} \times 365 \text{ päivää} = 876\,000 \text{ MWh}$. Tällöin shipper tarvitsee $876\,000 \text{ MWh}/0,365 \text{ MWh/yksikkö} = 2\,400\,000$ yksikköä ottokapasiteettia. Tämän yksikköhinta on 1,04859 €, eli kokonaiskustannus on $1,04859 \text{ €/yksikkö} \times 2\,400\,000 \text{ yksikköä} = 2\,516\,616 \text{ €}$. Keskimääräinen ottokapasiteetin kustannus on $2\,516\,616 \text{ €}/876\,000 \text{ MWh} = 2,8728 \text{ €/MWh}$.

Kapasiteetinvarauksen kokonaiskustannus on siis $0,3912 \text{ €/MWh} + 2,8728 \text{ €/MWh} = 3,264 \text{ €/MWh}$.